

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Bibliotheca Smithiana, Seu Catalogus Librorum D. Josephi
Smithii Angli Per Cognomina Authorum Dispositus**

Pasquali, Giovanni Battista

Venetiis, 1755

Martialis Epigrammata.

urn:nbn:de:gbv:45:1-844

MARTIALIS EPIGRAMMATA.

Venetis impensis Joannis de Colonia sociique ejus Joannis Manthen
de Gherretzen MCCCCLXXV.

*Georgius [1] Alexandrinus Angelo Adriano Oratori Regio
Salutem.*

Legimus, Angele jucundissime, scriptores veteres in conquirendis Bibliopoli atque librariis, quorum fide, ac diligentia, quos emissuri essent, libri exscriberentur, non mediocre curam habuisse. Adeo solliciti erant, ut integra & castigata quæ scripserunt suis temporibus haberentur. Et eadem incorrupta atque fidelia ad posteros transfirent. Quam diligentiam si posteriores aliqui ex parte terrassent, non adeo acceptus præ manibus error increvisset, ut præstantium scriptorum plenaque volumina ad hoc ævi ita mendosa venerint, ut in illis intelligendis nec frequens lectio nec pertinax studium conferre vel minimum possit. Quare rem in pluribus plane divinandum sit intacta vel a doctissimis hujusmodi scripta quodammodo manent. Id quod cum multis evenerit, tum in epigrammatis Martialis adeo frequens & multiplex vitium fuit, ut sive verum varietate, sive reconditarum vocum significatione incognita, sive suorum antiquorum ignorantia, etsi non mediocri eruditione viri in eo laborent, plurima tamen tum obscura, tum ignota habeantur. Quod opus cum nuper imprimendum foret, peterentque nonnulli, ut eo per lecto si quippiam vel temporum injuria vitiorum, vel litteratorum quorundam [2] arrogantia depravatum ostendissem id corrigerem, & quoad possem in veram Actionem redigerem, diu equidem repugnaui; quippe qui in me ipso plura ad hoc munus pertinentia desiderarem, venererque, ne dum rei litterariæ prodesse cuperem tum maxime obessem. Nam immutato aut deaso verbo, cujus me lateres significatio, non solum sensus perverteretur, sed honesta forsitan dictio, pro qua veteribus, qui significanter loquuti sunt, qualia habenda esset, penitus intercideretur; atque in eam vituperationem incurrerem, qua nonnullos nostri temporis doctissimos viros, taxari gravissime video. Sed quo magis onus hoc detrectabam, eo magis urgebant, quod non solum ex lectione falsa poetæ mens percipi non posset, sed inter varias & dissidentes quorundam emendationes quam potissimum reciperent ignorarent; suscipi itaque onus quod recusare non poteram, quodque ex tere laborem nobis alterum

[1] De Georgio Merula, vide, si lubet, pag. cxiii. hujus Operis. Adnot. 2. ad Præfat. in *Rei Rusticæ Scripsor.* Vide item Apost. Zeni *Dissertat. Vossian.* Vol. II. pag. 69. & seqq. ubi plura de Merula ejusque scriptis adversus Domitium Calderinum, qui Notis suis adornatam Martialis editionem vulgaverat, fusc recensentur.

[2] h. e. ejusdem Domitii Calderini. Jurgii causam inter Calderinum & Merulam, produunt verba ipsius Merulæ quæ leguntur sub init. Opusc. *Adversus Domitii Comment. in Martial.* ubi conqueritur se ab Calderino inique accusatum, nimium auctoritati Franc. Philippi præceptoris sui tribuisse, cum textu græco uti posset in *Exposit. in Saphus Epist.* ab eodem Me-

rala paulo ante concinnata. Ceterum etsi Merula heic silentio præteriri curasset auctoris nomen, qui mutila & incomptis commentariis exposita Martialis carmina ediderat, Cornelius tamen Vitellius non ignoravit Calderinum illis verbis indigitatum; quum revera Calderinus omnium primus Martialis Epigrammata commentariis suis explicuisset. Sed ubi Vitellius intellexit Domitium ab Merula incusari, epistola data ad Hermolaum Barbarum, quæ in Gruteri *Theſ. Crit.* habetur, non lepide modo sed conviciis etiam & scommatibus accusatorem affecit. Rem fusc narrat Auctor *Additamentorum ad Vossium de Hist. Lat. in Ephemer. Litteratorum Ital.* Tom. XVII. p. 295. & seqq.

alterum peperit, pluris profecto profuturum. Nam facilitate nostra freti, quod per nos castigatum fuit, id ut publice enarremus effecerunt, verum ut discerent, quibus rationibus, quæ scriptorum veterum auctoritate damnata frequenti scriptura nostram emendationem tueremur. Igitur altera nobis injuncta est cura. Et qui paulo ante in deprehendis corrigendisque iis, quæ mendosa videbantur, laboravimus, nunc in percipiendo explicandoque Epigrammaton sensu solliciti sumus. Sed legentes ut boni consulant quæso: & si per immutationem, transmutationem, detractionem, additionem, & inversionem litterarum, vel metri ratio confusa, vel ex iis quæ trita & pervulgata habentur depravatam quid fuerit, id mihi vitio non vertant, sed eorum indigentiam accusent, qui artificio præpositi sunt. Tunc autem quum pauca quædam mihi tum dubia tum ignota sint, de quibus nihil nos mutavimus, si varia & assidua lectione, ut fieri per studiosos, solet, quid illa significant deprehenderit; juvent & ipsi rem latinam, & quæ perceperint, nobis vero ignorata, notent atque subinde aperiant. Nam utcumque ad me scripserint, illis non potero gratias non habere maximas. Et quia petivisti tu quoque Angele aliquid de poeta ingenioso & acuto memoriæ proderem, strictim quædam de poetæ vita & operibus ejus subiunxi. Martialis festivissimus Epigrammaton scriptor se hispanum ex urbe Bilbili genitum fuisse confitetur. Enutritus autem atque institutus Romæ liberalibus disciplinis sub Flaviis principibus potissimum floruit; in Flaviæ siquidem Gentis laudem, ex qua tres Cæsares nati sunt, frequentibus Epigrammatis assurgit. Inprimis Domitianum Cæsarem tanquam Deum laudans, a quo & opes habuit, & jus trium natorum, quod tunc honestissimum habebatur, impetravit. Ad Nervæ, Trajanique tempora pervenit, plurimis & carus & jucundus. Nam junior Plinius & amore mirabili eum amplexus est, & abeuntem viatico prosequutus fuit, ut ex Epistolis ejus apparet. Hic poeta relicta trita poetarum orbita ad Epigrammata conversus, parum iis laudem adeptus est, qui aut bella heroico carmine detonassent, aut amores suos miserabili elego conquesti forent, aut plectro lyrico deorum heroumque laudes cecinissent. Quod si ingenue quæ sentimus fateri voluerimus, ut salibus ac facetiis ubique conspersum opus habemus, sic non vulgarem & utilem romanorum temporum cognitorem colligimus: quæ ad plurima volumina intelligenda, in quibus alioqui frustra laboratur, conferunt plurimum. Sed utrique facestant, & qui velut muscæ lichenas & ulcera lambentes lascivioribus quibusdam Epigrammatis sæpius inhærent; & qui ambitiosa quadam severitate ducti se vel tactu licentioris libri pollui & interim purificatione indigere putant; quando Divus Hieronimus ad Demetriadem mollitiem juvenum exagitans particulam Epigrammatis velut in testimonium adduxerit, sic dicens: non bene olet qui bene semper olet. Scripsit quatuordecim, quos habemus, libros quorum duodecim Epigrammata appellavit. Tertium decimum Xeniorum nomine inscripsit, quod munera sint hospiti danda. Ultimo Lemmata nomen indidit, sive Apophoreta, munera scilicet, quæ saturnalibus remittebantur. Nonnulla extraordinem Epigrammata edita tum in amphitheatri laudem, quod a Vespasiano ceptum per Titum dedicatum est, Titique thermas, tum in venationes & ludos frequenter populo in arena exhibitos in principio libri posita sunt.

